

W numerze m.in.:

Targi TECH&BIO we Francji - str. 2

Rolnictwo ekologiczne - str. 3

Rada Powiatowa IRWL w Sieradzu
- str. 4

IV Konferencja Samorządu
Rolniczego - str. 5

Ubezpiecz swoje gospodarstwo
i śpij spokojnie - str. 5

Atrakcyjnym szlakiem przez LGD
„Bud-Uj Razem” - str. 6

Apel Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego do Ewy Kopacz Prezesa Rady Ministrów

Szanowna Pani Premier,

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wnioskuje o podjęcie działań mających na celu zmianę rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej nr 374/2014 z dnia 14 kwietnia 2014 roku, które weszło w życie w dniu 23 kwietnia 2014 roku w sprawie obniżenia lub zniesienia cła na towary pochodzące z Ukrainy. W wyniku ww. rozporządzenia z cła zostały zwolnione towary przemysłowe importowane do Unii Europejskiej z Ukrainy obejmujące ponad 94 proc. linii taryfowych. Rozporządzenie to znosi również 83 proc. taryf celnych w zakresie importu do UE z Ukrainy produktów rolnych. W odniesieniu do niektórych produktów rolnych, takich jak: zboża, mięso wołowe, wieprzowe i drób, obowiązują bezcłowe kontyngenty na import.

Uzasadnienie

Na skutek wejścia w życie ww. rozporządzenia, nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji ekonomicznej polskich producentów rolnych, poprzez ustanowienie ww. rozporządzeniem kontyngentów bezcłowych w zakresie importu na teren Unii Europejskiej z Ukrainy produktów rolnych m.in.: zboża, mięsa wieprzowego, mięsa wołowego, drobiu. Zatem sytuacja polskiego rolnika została istotnie zagrożona i uległa znacznemu pogorszeniu poprzez wprowadzenie na polski rynek tańszych produktów rolnych (bez opłat celnych) z Ukrainy. Została zatem w znacznym stopniu zachwiana zasada konkurencyjności rolnictwa polskiego, a także europejskiego. Zgodnie z art. 5 ww. rozporządzenia: „Jeśli przewóz produktu pochodzącego z Ukrainy i objętego załącznikiem I do niniejszego rozporządzenia stwarza poważne trudności lub grozi ich stworzeniem dla unijnych producentów produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących, Komisja może ponownie wprowadzić cła określone w ramach zwykłej wspólnej taryfy celnej w przypadku takiego przewozu, z zastrzeżeniem warunków i procedur ustanowionych w art. 11 i 11a rozporządzenia Rady (WE) nr 55/2008 (4), które stosuje się odpowiednio.” Zatem powstała sytuacja uzasadnia podjęcie procedury opisanej w art. 5 rozporządzenia nr 374/2014.

Naszym zdaniem interes polskiego rolnika oraz jego rodziny jest ważniejszy niż rolnika ukraińskiego.

Prosimy o pozytywne rozpatrzenie sprawy w trybie natychmiastowym.

Otrzymują:

Marek Sawicki – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wiktor Szmulewicz – Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Czesław Siekierski – Poseł do Parlamentu Europejskiego, Przewodniczący Komisji Rolnictwa Parlamentu Europejskiego

Janusz Wojciechowski – Poseł do Parlamentu Europejskiego

Jacek Saryusz Wolski – Poseł do Parlamentu Europejskiego

Z poważaniem

Bronisław Węglewski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Izba Rolnicza apeluje o pomoc do Burmistrzów i Wójtów Województwa Łódzkiego

Szanowni Państwo,

Rada Ministrów RP przyjęła program pomocy dla rolników, którzy ponieśli straty w gospodarstwach rolnych spowodowane przez tegoroczną suszę. Rolnicy za pośrednictwem gmin do dnia 30 września 2015 r. mogli składać wnioski o przyznanie pomocy i w ten sposób uzyskać częściową minimalizację dotkliwych skutków suszy. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego wnioskowała, aby termin składania przez rolników wniosków został wydłużony co najmniej do 15 października 2015 r. Niestety głos samorządu rolniczego po raz

kolejny nie został wysłuchany. W zakończonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa naborze, rolnicy, którzy ponieśli straty złożyli w skali kraju ponad 166 tys. wniosków na kwotę ok. 650 mln zł. Według naszego rozeznania w budżecie na ten cel brakuje kwoty ok. 200 mln zł, aby pokryć zapotrzebowanie rolników, których wnioski zostały uznane. Nadmienić należy, że znaczna część wniosków nie spełniła wymogów formalnych. Rolnicy utrzymujący w gospodarstwach produkcję zwierzęcą, w większości wymaganych kryteriów nie spełnili, mimo, że susza była widoczna gołym okiem, a jej skutki dla tych gospo-

darstw były bardzo uciążliwe.

W imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego zwracam się do Państwa Burmistrzów, Wójtów o poparcie starań samorządu rolniczego i zaapelowanie do Prezes Rady Ministrów, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewody Łódzkiego o wyasygnowanie w budżecie państwa dodatkowych środków i sprawiedliwy ich podział, tak, aby wszyscy poszkodowani rolnicy mogli otrzymać pomoc w pełnej wysokości.

Z poważaniem

Bronisław Węglewski

Prezes Izby Rolniczej
Województwa Łódzkiego

IV w V kadencji posiedzenie Zarządu IRWŁ

Posiedzenie Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego odbyło się 8 października 2015 roku w siedzibie IRWŁ. W posiedzeniu uczestniczyli: Bronisław Węglewski – Prezes IRWŁ, Andrzej Komala – Wiceprezes IRWŁ oraz Członkowie Zarządu: Ewa Bednarek, Mariusz Cheba, Dariusz Kowalczyk. Podczas spotkania rozpatrzono wnioski i wydano opinie w sprawach przekształcenia na cele nieleśne gruntów leśnych oraz na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych. Rozmawiano także o problemie suszy i związanej z tym trudnej sytuacji rolników województwa łódzkiego. Zarząd polecił również skierować pismo do burmistrzów i wójtów z prośbą o poparcie apelu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wystosowanego do Rządu RP w sprawie zwiększenia środków w budżecie państwa dla rolników poszkodowanych przez suszę. W czasie posiedzenia zapoznano się ze szczegółami konkursu ogłoszonego przez Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w ramach Osi priorytetowej II: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Regionalne-

go Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Zarząd dokonał analizy wykonania planu finansowego Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na dzień 30 września 2015 r., a także dokonał rozliczenia finansowego wyjazdu studyjnego na tragi Tech&Bio w dniach 23-24 września br. Podsumował również organizację pikników: wieprzowego, zbożowego i drobiowego, sfinansowanych z Funduszy Promocji Artykułów Rolno-Spożywczych. W czasie spotkania członkowie Zarządu objęli opieką i nadzorem poszczególne rady powiatowe:

• **Bronisław Węglewski – Prezes IRWŁ**
Powiaty: łaski, bełchatowski, zduńskowski, pabianicki

• **Andrzej Komala – Wiceprezes IRWŁ**
Powiaty: radomszczański, pączański, wieluński, wieruszowski

• **Ewa Bednarek – Członek Zarządu**
Powiaty: poddębicki, sieradzki, łęczycki, kutnowski

• **Mariusz Cheba – Członek Zarządu**
Powiaty: rawski, łowicki, skierniewicki, brzeziński,

W czasie spotkania członkowie Zarządu rozmawiali m.in. o konkursie ogłoszonym przez COP.

• **Dariusz Kowalczyk – Członek Zarządu**
Powiaty: tomaszowski, opoczyński, piotrkowski, łódzki-wschodni

• **Adam Michaś – delegat do KRIR**
Powiat zgierski

Zarząd IRWŁ upoważnił Prezesa Zarządu oraz Dyrektora Biura do podpisania poroz-

umienia z Dyrektorem Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Piotrkowie Trybunalskim dotyczącego współpracy w zakresie szkoleń dla rolników z powiatu piotrkowskiego.

Jerzy Kuzański

Targi Tech&Bio we Francji

Rolnicy z województwa łódzkiego, delegaci Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i przedstawiciele instytucji naukowych i doradczych uczestniczyli w targach ekologicznych TECH&Bio w Valence, we Francji, które odbyły się w dniach 23-24 września br. Wyjazd został zorganizowany przez Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego, Województwo Łódzkie, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUW oraz Krajową Radę Izb Rolniczych. Targi Tech&Bio są cykliczną imprezą, organizowaną co dwa lata przez Zrzeszenie Izb Rolniczych we Francji i departament Drôme oraz region Rhone-Alpes. Celem targów jest szerzenie wiedzy, umiejętności i wymiana doświadczeń w zakresie rolnictwa ekologicznego. Na targach spotykają się rolnicy, instytucje i organizacje z całego świata. **Strona targów TECH&Bio: www.tech-n-bio.com**

Organizatorzy, przygotowali dla uczestników targów wizyty w przykładowych francuskich gospodarstwach prowadzonych metodami ekologicznymi. Grupa z Polski odwiedziła gospodarstwo zajmujące się produkcją roślinną z zachowaniem bioróżnorodności. Właściciele gospodarstwa opowiedzieli uczestnikom wizyty studyjnej o swoich doświadczeniach w prowadzeniu działalności rolniczej metodami ekologicznymi. Między innymi zaprezentowano pole z niekoszoną lucerną i z pasami granicznych zadrzewień, które były dobrym siedliskiem dla pożytecznych owadów i ptaków. Przedstawiciele województwa łódzkiego mieli okazję zobaczyć ekologiczne sady brzoskwiniowe w których w międzyrzędzia wysiany był

Przedstawiciele instytucji okolorolniczych, naukowych i delegacji izby rolniczej na targach w Valence

krwawnik pospolity i koniczyna biała. Takie rozwiązanie miało na celu odstraszanie szkodników atakujących uprawy. Francuscy rolnicy pokazali także pola z ekologicznie wysianym rzepakiem z wsiewką roślin motylkowych (ciecierzyca pospolita). W kolejnej miejscowości rolnicy z województwa łódzkiego zwiedzili gospodarstwo produkujące drób (jaja i mięso). Drób był hodowany na wolnym wybiegu z budkami przeznaczonymi dla 30-40 kur niosek lub brojlerów. Gospodarstwo miało powierzchnię ok. 70 ha, czyli średnią francuską krajową. Przy okazji Targów odbyły się także konferencje tematyczne m.in. na temat: „Rolnictwo ekologiczne w przyszłości – jakie perspektywy i jakie strategie?”, która została zorganizowana przez francuską Agencję Bio.

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na targach TECH&Bio miał okazję spotkać się z prezesem APCA (Stałe Zgromadzenie Izb Rolniczych) Guy Vasseur, ekspertem rolnictwa ekologicznego w IR Jacques Pior, a także z przedstawicielami Izby Rolniczej Drôme. Rozmawiano

między innymi o doświadczeniach polskich i francuskich izb rolniczych, jak również o kontynuowaniu dalszej współpracy między izbami.

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego wraz z przedstawicielami nauki i doradztwa na wydarzeniu w Valence promowała województwo łódzkie. Na targach Tech&Bio stoisko województwa łódzkiego i izby rolniczej cieszyło się dużym zainteresowaniem. Polscy przedstawiciele mieli okazję do rozmowy i wymiany doświadczeń z uczestnikami targów. W czasie wywiadów dla telewizji lokalnej i w rozmowach indywidualnych prezentowano rolnictwo ekologiczne i system wsparcia z UE oraz znaczenie bio-rolnictwa w województwie łódzkim i w Polsce.

Piotr Kociołek

Francuzi zaprezentowali m.in. gospodarstwo zajmujące się produkcją roślinną z zachowaniem bioróżnorodności

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci
członka Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Wieluniu

Stanisława Łabędzkiego

Wyrazy głębokiego współczucia Rodzinie składa
Zarząd i pracownicy Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Rolnictwo ekologiczne określa się jako system gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej. Produkcja ekologiczna powinna łączyć przyjazne środowisku praktyki gospodarowania, wspo-

magać wysoki stopień różnorodności biologicznej, wykorzystywać naturalne procesy oraz zapewnić właściwy dobrostan zwierząt.

Bardzo często podkreśla się dwoistą naturę systemu rolnictwa ekologicznego. Przede wszystkim jest to system wpływający pozytywnie na środowisko naturalne, co też przyczynia się do osiągania szeroko rozumianych korzyści rolnośrodowiskowych. Z drugiej jednak strony rolnictwo ekologiczne jest odpowiedzią na zmieniającą się strukturę popytu na rynku. Konsumenci skłaniają się ku tym produktom, chcą je kupować i zazwyczaj płacą za nie wyższą cenę niż za produkty, które nie zostały wytworzone takimi metodami. Zgodnie z tym podejściem system rolnictwa ekologicznego jest systemem rynkowym.

Szybki rozwój sektora rolnictwa ekologicznego znajduje odzwierciedlenie we wzroście podaży wysokojakościowych produktów rolnictwa ekologicznego. W 2004 r. kontrolą objętych było 3 760 gospodarstw o powierzchni 82 730 ha, a w 2013 r. liczba gospodarstw ekologicznych wynosiła 26 598 o powierzchni blisko 669 970 ha. 30 listopada 2014 roku liczba gospodarstw wyniosła 25 613. Liczba przetwórci wzrosła z 55 w 2004 r. do 407 w 2013 r. W Polsce udział rolnictwa ekologicznego w całkowitej powierzchni upraw rolnych w 2002 roku wynosił zaledwie około 0,3%, podczas gdy średnia w państwach „starej unii” wynosiła 3,3%. Obecnie udział powierzchni ekologicznej w Polsce wzrósł do 4%. Pochodną wzrostu tego sektora rolnictwa jest wzrost liczby jednostek certyfikujących odpowiedzialnych za kontrolę i certyfikację. W 2013 r. takie kontrole przeprowadzało 10 upoważnionych jednostek certyfikujących.

Kontakt:

Departament Hodowli i Ochrony Roślin
Wydział Rolnictwa Ekologicznego;
tel: 22 623-25-73, 22 623-18-16, 22 623-20-34;
e-mail: rolnictwoekologiczne@minrol.gov.pl

PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI W ROLNICTWIE EKOLOGICZNYM

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116 poz. 975), zgłoszenie podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego, o którym mowa w art. 28 ust. 1 rozporządzenia nr 834/2007, przyjmują podmioty upoważnione do działania w rolnictwie ekologicznym jako jednostki certyfikujące, zwane dalej „jednostkami certyfikującymi”.

Zgłoszenia podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego dokonuje się na formularzu opracowanym przez Głównego Inspektora JHARS i udostępnionym na stronie internetowej administrowanej przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (art. 4 ust. 3 ustawy o rolnictwie ekologicznym). Zamieszczony formularz zgłoszenia podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego przeznaczony jest zarówno dla producentów podejmujących działalność w zakresie rolnictwa ekologicznego i przekazujących zgodę na objęcie ich działań systemem kontroli, jak również służy do zgłaszania zmian informacji podanych we wcześniejszym zgłoszeniu.

ROLNICTWO EKOLOGICZNE W POLSCE

Rolnictwo ekologiczne stanowi jedną z najszybciej rozwijających się obecnie gałęzi rolnictwa na świecie, w tym w szczególności w Unii Europejskiej. Ostatnie lata w Polsce charakteryzują się stałą dynamiką wzrostu powierzchni użytkowanej i liczby gospodarstw ekologicznych. Rozwój sektora rolnictwa ekologicznego znajduje również odzwierciedlenie w liczbie przetwórci, jak i dostępnym na rynku asortymencie produktów ekologicznych. Według danych na dzień 30 listopada 2014 r., w Polsce kontrolą jednostek certyfikujących objętych było 26 251 producentów ekologicznych, w tym 25 613 gospodarstw. Jest to około 1% wzrost powierzchni i około 3% wzrost liczby gospodarstw w stosunku do 2012 r.

W okresie 2003-2013 liczba gospodarstw ekologicznych w Polsce wzrosła ponad 11-krotnie od 2 286 w 2003 r. do prawie 26,6 tys. w 2013 r. (wykres 1). W 2013 r. liczba gospodarstw ekologicznych wynosiła 26 598, z czego najwięcej ekologicznych gospodarstw rolnych było w województwach: warmińsko-mazurskim (4235), zachodniopomorskim (3640) i podlaskim (3407).

Zgodnie z danymi dostępnymi w ramach EUROSTAT w 2012 r. Polska znajdowała się na 3 miejscu w Unii Europejskiej pod względem liczby gospodarstw ekologicznych. Na pierwszym miejscu znajdowały się Włochy – 43.852 gospodarstwa w systemie rolnictwa ekologicznego, a na drugim Hiszpania 30.462 gospodarstwa. Tuż za Polską były takie kraje jak Francja – 24.425 gospodarstw, Grecja 23.433, Niemcy 23.032 i Austria 21.843.

W okresie 2003-2013 średnia wielkość gospodarstwa ekologicznego (wykres 2) nie zmieniała się istotnie – wahała się od 20,71 ha do 25,19 ha. W latach 2010-2013 średnia wielkość gospodarstwa ekologicznego utrzymywała się na poziomie około 25 ha przy średniej krajowej ok. 10 ha dla gospodarstw konwencjonalnych. W 2012 r. średnia wielkość ekologicznego gospodarstwa w Polsce była zróżnicowana regionalnie i wahała się od 10,01 ha w województwie małopolskim do 42,59 ha w województwie wielkopolskim. Relatywnie mniejsze gospodarstwa występują w Polsce południowo-wschodniej (np. woj. małopolskie, świętokrzyskie, podkarpackie), największe natomiast w północnej i północno-zachodniej części Polski (np. woj. wielkopolskie, zachodniopomorskie, lubuskie, pomorskie). Natomiast w 2013 r. średnia wielkość gospodarstwa ekologicznego wynosiła 25,19 ha.

W okresie 2003-2013 powierzchnia użytków ekologicznych wzrosła 11-krotnie od 61 tys. ha w 2003 r. do blisko 670 tys. ha w 2013 r.

Największa powierzchnia użytkowana ekologicznie w 2013 roku znajdowała się w województwie zachodniopomorskim (143 648,2 ha), warmińsko-mazurskim (140 845,3 ha) oraz podlaskim (63 599,4 ha). Powierzchnia użytkowana zgodnie z przepisami o rolnictwie ekologicznym wyniosła w 2013 roku w sumie blisko 675 tys. ha. Jest to 2% wzrost w odniesieniu do 2012 r. i stanowi to obecnie ok. 4% całej powierzchni użytkowanej rolniczo w Polsce.

W strukturze użytków rolnych w 2012 r. dominowały łąki i pastwiska (35,3%) oraz rośliny na paszę (33,7%). Wysokim udziałem w strukturze upraw charakteryzuje się również uprawa zbóż (18,6%). Pozostałe kategorie upraw stanowią około 10%, tj. uprawy sadownicze i jagodowe (8,9%), warzywa (1,4%), rośliny strączkowe na suche nasiona (0,9%), rośliny przemysłowe (0,5%), ziemniaki (0,4%) oraz pozostałe uprawy (0,3%).

PRZETWÓRNIE EKOLOGICZNE

W okresie 2003-2013 liczba przetwórci ekologicznych wzrosła ponad 18-krotnie od 22 w 2003 r. do 407 w 2013 r. W 2013 r. najwięcej przetwórci ekologicznych było w województwach: mazowieckim (78), wielkopolskim (53) oraz lubelskim (45). Łączna liczba przetwórci z wymienionych województw stanowiła 43,2% ogólnej liczby przetwórci ekologicznych w Polsce.

Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że liczba przetwórci ekologicznych w Polsce jest bardzo niska w porównaniu do liczby przetwórci ekologicznych w krajach Europy Zachodniej np. w Niemczech liczba przetwórci wynosi 9183, we Francji – 8957, we Włoszech – 5873, w Hiszpanii – 90, w Wielkiej Brytanii – 2052 oraz w Holandii – 1035.

Najwięcej przetwórci ekologicznych prowadzących działalność w Polsce w 2012 r. zajmowało się przetwórstwem owoców i warzyw – 31,60% i produkcją związaną z przemiałem zbóż – 23,6%. Zdecydowanie mniejszy był udział przetwórstwa kawy i herbaty – 5%, mięsa – 7% oraz mleka – 4,7%. Produkcją innych (np. kakao, czekolada czy wyroby cukiernicze) artykułów rolno-spożywczych zajmowało się 24,8% przetwórci.

KONTROLA I CERTYFIKACJA

System kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym stanowią:

1. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako organ upoważniający jednostki certyfikujące do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów,

2. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych sprawuje nadzór nad jednostkami certyfikującymi oraz nadzór nad produkcją ekologiczną,

3. Inspekcja Handlowa współpracuje z IJHAR-S przy sprawowaniu nadzoru nad jednostkami certyfikującymi oraz produkcją ekologiczną, w zakresie wprowadzania do obrotu detalicznego produktów wymienionych w art. 1 ust. 2 lit. a lub b rozporządzenia nr 834/2007,

4. Inspekcja Weterynaryjna współpracuje z IJHAR-S przy sprawowaniu nadzoru nad jednostkami certyfikującymi oraz produkcją ekologiczną, w zakresie produktów wymienionych w art. 1 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 834/2007,

5. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa współpracuje z IJHAR-S przy sprawowaniu nadzoru nad jednostkami certyfikującymi oraz produkcją ekologiczną, w zakresie produktów wymienionych w art. 1 ust. 2 lit. d rozporządzenia nr 834/2007,

6. Upoważnione jednostki certyfikujące akredytowane w zakresie rolnictwa ekologicznego, zgodnie z Normą PN-EN 45011 „Wymagania ogólne dotyczące działania jednostek prowadzących systemy certyfikacji wyrobów”.

Funkcjonowanie systemu kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym jest podstawowym gwarantem dla konsumenta, że środki spożywcze znajdujące się na rynku wyprodukowane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego i są wolne od zanieczyszczeń, takich jak: pozostałości środków ochrony roślin i hormonów, a podczas ich produkcji nie stosowano nawozów sztucznych i organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

Renata Nowak

Ciąg dalszy w następnym numerze...

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ w Sieradzu

W II w V kadencji posiedzeniu Rady Powiatowej IRWŁ w Sieradzu, które odbyło się 7 października 2015 roku w Hodowli Roślin Kalinowa (gmina Błaszki) udział wzięli następujący przedstawiciele instytucji: Bronisław Węglewski - Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Paweł Bejda - Członek Zarządu Województwa Łódzkiego, Paweł Szkudlarek - Zastępca Kierownika Oddziału Rolnictwa i Środowiska Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, Kinga Beśka-Więcek - Kierownik Sekcji Informacji i Promocji ARR, Jan Grzegorzek - Dyrektor Okręgowej Stacji Chemiczno Rolniczej w Opolu, Karol Karolak - Wiceprezes Łódzkiego Rynku Hurtowego Zjazdowa S.A. w Łodzi, Dariusz Olejnik - Starosta Sieradzki, Karol Rajewski - Burmistrz Gminy i Miasta Błaszki, Jan Serafiński - Burmistrz Gminy i Miasta Warta, Łukasz Siewior - Wójt Gminy Goszczanów, Tomasz Woźniak - Wójt Gminy Wróblew, Irena Miedzińska - Prezes OSM Wart-Milk Sieradz, Anna Jankowska - Kierownik WIORiN w Łodzi delegatura w Sieradzu, Leszek Przewłocki - Powiatowy Lekarz Weterynarii, Rafał Woźniak - Zastępca Kierownika AR i MR w Sieradzu, Zenon Kowalski Przewodniczący IRWŁ w Zduńskiej Woli, Marian Hadrian - Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych, Józef Kokoszka - Przewodniczący NSZZ Solidarność Rolników Indywidualnych w Sieradzu, Krzysztof Nowak - Prezes Centrali Nasiennej w Sieradzu, Izabela Radziwoń - Dyrektor ŁODR Oddział w Kościerzynie, Włodzimierz Małecki - Wicedyrektor WIORiN w Łodzi, Jacek Walczak - Sekretarz Gminy i Miasta Błaszki, Jan Kubiak - rolnik (laureat w konkursie Nagroda Gospodarcza Województwa Łódzkiego 2015

w kategorii: najlepsze gospodarstwo rodzinne wręczona podczas Europejskiego Forum Gospodarczego Łódzkie 2015). Uczestnikami spotkania byli również sołtysi z Gminy Błaszki i delegaci Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z powiatu sieradzkiego.

Zgromadzeni przedstawiciele instytucji okołorolniczych, delegaci IRWŁ oraz rolnicy na początku mieli okazję zapoznać się z historią i funkcjonalnością obiektu - siedziby Hodowli Roślin Kalinowa Sp.o.o., która otrzymała dotację na realizację zadania „Rewaloryzacja zabytkowego Parku w Kalinowej, Gmina Błaszki, Gospodarka Szatą Roślinną II” z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Następnie Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Jan Kołodziejczyk przedstawił informację z działalności Rady Powiatowej w Sieradzu. Zaznaczył, że uczestniczył w wielu roboczych spotkaniach m.in. w miesiącu lipcu: posiedzenie PUP w Sieradzu, spotkanie producentów ziemniaków w Kalinowie z przedstawicielami MRiRW, WIORiN, Wojewody Łódzkiego. W ślad za działaniami IRWŁ w sprawie ułatwiania wysyłki ziemniaków do innych państw członkowskich Unii Europejskiej, zastępca dyrektora WIORiN, Włodzimierz Małecki, przedstawił najważniejsze elementy wniosku wysyłanego przez Departament Hodowli i Ochrony Roślin MRiRW do szefa Komisji Europejskiej Pani Michael Fluh. W piśmie tym zawarto m.in. złagodzenie zasad wydawania zaświadczeń potwierdzających zdrowotność ziemniaków kierowanych z Polski do innych państw UE (tzw. CMS certificates) tak, aby system certyfikacji ziemniaków kierowanych do innych państw członkowskich UE stanowił dodatkową zachętę dla dalszej profesjonalizacji produkcji ziemniaka oraz podnoszenia standardów fitosanitarnych. Ziemniaki z Polski będą nadal zaopatrzone w stosowne zaświadczenia,

a wysyłka odbywać się będzie pod kontrolą Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Ułatwienia polegałyby na:

- **uniemożliwieniu wysyłania ziemniaków młodych, wykopanych przed dniem 15 sierpnia, bez konieczności ich badania, pod warunkiem, że w miejscu ich produkcji wysadzany był jedynie materiał siewny o znanej zdrowotności oraz miejsce to nie zostało uznane za porażone przez bakterię Cms (Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus - sprawca bakteriozy pierścieniowej ziemniaka). Zaświadczenie o spełnieniu powyższych warunków w miejscu produkcji młodych ziemniaków, wydawane byłoby przez PIORiN na podstawie dokumentów potwierdzających poddanie ziemniaków przeznaczonych do nasadzeń urzędowym badaniom na obecność Cms.**
- **akceptację pobierania do badań na obecność bakterii Cms z partii ziemniaków przeznaczonych do wysyłki do innych państw członkowskich prób o wielkości 200 bulw, a nie jak dotychczas 400 partii do 25 ton.**
- **odstąpienie od obowiązku plombowania środka**

Na Radzie Powiatowej IRWŁ omówiono m.in. bieżącą sytuację na rynku ziemniaka

transportu, jakim wysłane są z Polski ziemniaki. Wymóg ten stanowi utrudnienie dla PIORiN, jak i dla przedsiębiorców, którego nie uzasadniają korzyści związane z jego przyjęciem. Obowiązek nałożenia plomby wymusza na inspektorze uczestniczenia w całym procesie załadunku ziemniaków, co ze względu na czasochłonność generuje dodatkowe koszty dla budżetu państwa.

Włodzimierz Małecki podkreślił również, że przedstawione powyżej propozycje mają na celu nie tylko ułatwianie działania podmiotów produkcyjnych oraz obracających bulwami ziemniaka, ale przede wszystkim promowanie podnoszenia, przez producentów tej rośliny, wysokich standardów fitosanitarnych. Jan Kołodziejczyk podziękował wszystkim za zaangażowanie i współpracę w tak ważnej dla producentów ziemniaków sprawie. Szczególne podziękowania za pomoc przekazał Pawłowi Bejdzie, Annie Jankowskiej, Robertowi Nowakowi, Janowi Serafińskiemu i Tomaszowi Woźniakowi.

Przewodniczący Rady Powiatowej w Sieradzu omówił także inne ważne wydarzenia IRWŁ jak ostatnie Walne Zgromadzenie IRWŁ, dożynki gminne (Burzenin, Goszczanów, Warta), dożynki na Zjazdowej w Łodzi, Dożynki Prezydenckie w Spale. Duże znaczenie miały również spotkania przewodniczącego i delegata z prezesami Rynku Hurtowego w Łodzi i wyjazd studyjny na targi Tech&Bio do Francji. Następnie Prezes IRWŁ Bronisław Węglewski przedstawił informacje z działalności IRWŁ. Zaznaczył, że sytuacja w rolnictwie województwa łódzkiego, po długotrwałej suszy, jest bardzo trudna. Mimo ogromnych strat, rolnicy jednak nie otrzymują satysfakcjonującego odszkodowania. Gdyby ogłoszono klęska suszy, tak jak Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego apelowała do

Ministerstwa Rolnictwa, procedura uzyskania odszkodowania byłaby znacznie prostsza. Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego już na początku lipca sygnalizował Wojewodzie Łódzkiemu stan zagrożenia suszą i problemy jakie mogą z tego wynikać. Powtórzono te wnioski w sierpniu, wnioskując o podjęcie takich działań, aby w raportach IUNG uwzględnione zostały uprawy: nie tylko zboża ozime i jare, ale przede wszystkim użytki zielone i kukurydza oraz inne pastewne – stanowiące podstawową paszę (sianokiszonki i kiszonki) w żywieniu bydła, ale także ziarna w żywieniu trzody chlewnej i drobiu. Ogłoszenie stanu klęski żywiołowej na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, pozwoliłoby na uzyskanie pomocy przez wszystkich rolników, w tym rolników z terenów dla których raporty IUNG nie stwierdziły stanu klęski suszy, jedynie zagrożenie, a ponieśli oni dotkliwe straty. Skutki takiej decyzji odczuło wielu rolników z powiatu sieradzkiego o tym przekonał się wójt gminy Goszczanów, który jest zbulwersowany skomplikowanymi procedurami. Teraz, z perspektywy czasu, stwierdził, że działania, które zostały podjęte nie były wystarczające. Rolnicy oceniają straty w plonach nawet do 80%. O sytuacji w rolnictwie po wystąpieniu klęski suszy wypowiedział się Karol Karolak - Wiceprezes Łódzkiego Rynku Hurtowego Zjazdowa S.A. w Łodzi. Zaznaczył, że ceny warzyw znacznie wzrosły w przeciwieństwie do cen mleka, które nawet obniżyły się. Potwierdziła to Irena Miedzińska - Prezes Spółdzielni Mleczarskiej „Wart-Milk” w Sieradzu. Przypomniała problem związany ze zniesieniem od kwietnia 2015 r. kwot mlecznych. Następnym tematem poruszonym na posiedzeniu było „Efektywne rolnictwo, a badania gleby”, które

ry w bardzo szerokim zakresie przedstawił Jan Grzegorzek - Dyrektor Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Opolu.

Wielu gości w swych wystąpieniach składało gratulacje Bronisławowi Węglewskiemu, który został wybrany przez Walne Zgromadzenie Prezesem IRWŁ, podkreślając, że pragną współpracować z jednostką samorządu rolniczego, która jest blisko rolników. Wspominał również o tym Paweł Bejda - Członek Zarządu Województwa Łódzkiego.

Na radzie powiatowej w Sieradzu omówiono również udział przedstawicieli IRWŁ (m.in. Bronisława Węglewskiego oraz Jana Kołodziejczyka i Jana Wróbla) w targach Tech&Bio we Francji. Porównanie polskiego i francuskiego rolnictwa ekologicznego było interesującym doświadczeniem. Wiele gospodarstw znajdujących się na terenie Francji korzysta z produkcji ekologicznej. Rolnictwo we Francji jest dobrze rozwinięte, ale zdecydowanie należy stwierdzić, że polscy producenci nie mają się czego wstydzić. Przedstawiamy wysoki poziom naszych gospodarstw, a w niektórych przypadkach nawet lepszy, zaznaczył Bronisław Węglewski. Przykładem jest gospodarstwo Jana Kubiaka w Sulmowie w gminie Goszczanów. Państwo Kubiakowie wraz synem prowadzą gospodarstwo o powierzchni 150 ha (razem z dzierzawami), które jest nowoczesne i w pełni zmechanizowane. Już rok po rozpoczęciu działalności, nowo wybudowaną przez Państwa Kubiaków oborę, Wojewoda Sieradzki wyróżnił w konkursie Złota Wiecha 1983. Kolejną taką nagrodę otrzymali w 2002 roku za postawioną rok wcześniej oborę wolnostanowiskową dla 180 krów. Otrzymali również tytuł Krajowego Mistrza AgroLigi w kategorii gospodarstwo indywidualne oraz tegoroczną nagrodę na Europejskim Forum Gospodarczym Łódzkie 2015.

Beata Komarewska

IV Konferencja Samorządu Rolniczego

7 października 2015 r. w sali Kolumnowej Sejmu RP odbyła się IV Konferencja Samorządu Rolniczego „Zarządzanie ryzykiem w rolnictwie w kontekście tegorocznej suszy. Propozycje rozwiązań na przyszłość”, w której udział wzięło ponad 300 rolników z całej Polski. Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego reprezentowali delegaci z powiatu kutnowskiego, łowickiego i zgierskiego. Głos w imieniu IRWL zabrał członek Walnego Zgromadzenia oraz Rady Powiatowej w Kutnie - Włodzimierz Jaworski oraz Waldemar Wojciechowski członek Rady Powiatowej w Łowiczu. W czasie konferencji wielokrotnie zaznaczano, że samorząd rolniczy zwracał się do Rządu RP oraz do ministra rolnictwa i rozwoju wsi o zmianę sposobu monitorowania ilości opadów przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach w roku 2015, począwszy od maja. Zdaniem KRIR konieczne jest pilne podjęcie prac Rządu w zakresie zmiany sposobu wyliczania klimatycznego bilansu wodnego, który obecnie nie uwzględnia niskiej ilości opadów w okresie jesienno-zimowym i tym samym niskiego poziomu wód gruntowych przed okresem wegetacji, co ma znaczący wpływ na wystąpienie objawów suszy w późniejszym okresie. Ważne jest poszerzenie sieci punktów pomiaru opadów, ponieważ tegoroczna susza objęła tereny praktycznie całych województw, a ogłoszona została tylko w niektórych gminach. Tegoroczna klęska dowiodła, że punktów pomiarów jest za mało, przez co dane nie są miarodajne. Ponadto, raporty wartości klimatycznego bilansu wodnego dla wszystkich gmin Polski były ogłaszane ze zbyt dużym opóźnieniem i dla danych upraw. Przede wszystkim należy stworzyć nowoczesny i innowacyjny system monitoringu suszy w Polsce.

Środki w nowym okresie finansowym powinny się znaleźć. Zdaniem rolników uczestniczących w konferencji rząd powinien stworzyć podstawy prawne do rozdzielania strat 30% przy gospodarstwach mieszanych w produkcji roślinnej i w produkcji zwierzęcej, ponieważ w produkcji zwierzęcej straty w wyniku suszy mierzalne będą dopiero w przyszłości trudno je na bieżąco oszacować. Komisje w różnych województwach miały różne wytyczne – w niektórych doliczano koszt zakupu pasz, a nawet spadek cen mleka – jest to niedopuszczalne, aby w Polsce na podstawie jednakowych przepisów – różnie szacowano straty. Samorząd rolniczy postuluje, aby przez najbliższe miesiące podjąć zintensyfikowane działania, by stworzyć ramy prawne, które zapewnią normalność, w przypadku wystąpienia klęski, nie tylko suszy.

W konferencji z przedstawicielami izb rolniczych udział wzięli także zaproszeni goście: Tadeusz Nalewajk – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Cezary Szeliga – Zastępca Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Janina Pszczółkowska – Zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz posłowie z Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W czasie konferencji przedstawiciele klubów PO – Leszek Korzeniowski, PiS – Krzysztof Jurgiel, SLD – Romuald Ajchler i PSL – Mirosław Maliszewski przedstawiali propozycje swojego klubu dla polskiego rolnictwa ze szczególnym uwzględnieniem tematu konferencji, a uczestnicy mieli możliwość zadawania pytań i przedstawiania problemów, do których odnosili się zaproszeni goście.

(Źródło: KRIR)

Uczestnikami konferencji byli również przedstawiciele Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Reklama

Jesteśmy największą w Europie Środkowo-Wschodniej firmą pomagającą osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych i ich bliskim w uzyskaniu od firm ubezpieczeniowych należnych odszkodowań i świadczeń.

JEŚLI TY LUB KTOŚ Z TWOJEGO OTOCZENIA MIAŁ JAKIKOLWIEK WYPADEK W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT LUB STRACIŁ W WYPADKU BLISKĄ OSOBĘ, ZADZWOŃ I DOWIEDZ SIĘ CZY W RAMACH ODSZKODOWANIA NALEŻĄ SIĘ PIENIĄDZE!

PAMIĘTAJ! OSOBA POSZKODOWANA NIE MUSI BYĆ UBEZPIECZONA!

DARMOWA PORADA PRAWNA

663 402 102 Marta Wrzeszcz

www.euco.pl

Reklama

Ubezpiecz swoje gospodarstwo i śpij spokojnie!

Przełom roku jest czasem zawierania ubezpieczeń obowiązkowych OC rolnika i budynków od ognia i innych zdarzeń losowych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego. Aktem prawnym określającym zasady zawierania i wykonywania tych umów jest ustawa z 22 maja 2003r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.).

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Umowę obowiązkowego ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy. Jeżeli rolnik przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy. Oczywiście pod warunkiem, że została opłacona składka za mijający okres. Jeśli posiadanie gospodarstwa przeszło na inną osobę, prawa i obowiązki wynikające z umów ubezpieczenia obowiązkowego przechodzą na tę osobę. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się z upływem 12 miesięcy, na które została zawarta, chyba że osoba obejmująca gospodarstwo rolne w posiadanie wypowie ją. Osoba wypowiadająca umowę jest obowiązana do zawarcia nowej umowy ubezpieczenia obowiązkowego najpóźniej w ostatnim dniu przed rozwiązaniem się umowy wypowiedzianej.

Obowiązek niezwłocznego zawiadomienia zakładu ubezpieczeń o zmianie w posiadaniu gospodarstwa rolnego spoczywa na rolniku dotychczas posiadającym gospodarstwo. Jeżeli okres ubezpieczenia obowiązkowego nie został w pełni wykorzystany, np. na skutek utraty przez użytkownika nieruchomości charakteru gospodarstwa rolnego, to po spełnieniu

określonych wymogów, za każdy dzień niewykorzystanego okresu przysługuje zwrot składki.

Za budynek wchodzący w skład gospodarstwa rolnego uważa się będący w posiadaniu rolnika obiekt budowlany:

- o powierzchni powyżej 20m²,
- trwale związany z gruntem,
- wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych,
- posiadający fundamenty i dach.

Ubezpieczeniem nie są objęte budynki:

- których stan techniczny osiągnął 100% zużycia,
- przeznaczone do rozbiórki, na podstawie ostatecznych decyzji właściwych organów,
- namioty i tunele foliowe.

Z tytułu ubezpieczenia budynków rolnych przysługuje odszkodowanie za szkody powstałe w budynkach na skutek zdarzeń losowych w postaci: ognia, huraganu, powodzi, podtopienia, deszczu nawalnego, gradu, opadów śniegu, uderzenia pioruna, eksplozji, obsunięcia się ziemi, tąpnięcia, lawiny lub upadku statku powietrznego.

Obowiązek ubezpieczenia powstaje z dniem pokrycia budynku dachem.

Obejmujący w posiadanie gospodarstwo rolne, w którym budynki rolnicze nie są ubezpieczone, jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia budynków najpóźniej w dniu objęcia gospodarstwa w posiadanie.

Suma ubezpieczenia jest ustalana przez ubezpieczającego z zakładem ubezpieczeń odrębnie dla każdego budynku i może ona odpowiadać:

- wartości rzeczywistej, przez którą rozumie się wartość budynku w stanie nowym w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, pomniejszonej o stopień zużycia,
- wartości nowej – dotyczy to budynków nowych oraz takich, których stopień zużycia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 10%.

Osoba, która nie spełni obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego budynków ponosi karę, która wynosi równowartość jednej czwartej minimalnego wynagrodzenia za pracę

Wykaz placówek TUW w województwie łódzkim

Nazwa Placówki	Adres	Telefon
Biuro Regionalne Łódź	91-342 Łódź, ul. Swojska 4, lodz@tuw.pl	42/640-68-53, 42/640-68-54
Oddział Piotrków Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Słowackiego 67 / Armii Krajowej 18, piotrkowtrybunalski@tuw.pl	44/649-69-29, 44/649-69-80
Oddział Belchatów	97-400 Belchatów, ul. Wojska Polskiego 27A, belchatow@tuw.pl	44/633-01-03
Oddział Skierniewice	96-100 Skierniewice, ul. Senatorska 25, skierniewice@tuw.pl	46/832-30-00, 46/832-36-49
Filia Łowicz	99-400 Łowicz, ul. Przyrynek 16, lowicz@tuw.pl	46/837-00-79
Filia Kutno	99-300 Kutno, ul. Zduńska 9, kutno@tuw.pl	24/254-17-00
Oddział Sieradz	98-200 Sieradz, Rynek 19, sieradz@tuw.pl	43/822-33-99, fax: 822-38-68
Oddział Łęczyca	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8, leczyca@tuw.pl	24/721-01-61
Oddział Radomsko	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4, radomsko@tuw.pl	44/683-51-05, 44/683-21-27

Atrakcyjnym szlakiem przez LGD „Bud-Uj Razem”

W ostatnim dziesięcioleciu obserwuje się szybki i dynamiczny rozwój turystyki wiejskiej. Świadczy o tym wzrastająca liczba ofert wypoczynku na obszarach wiejskich oraz zainteresowanie turystów taką formą spędzania wolnego czasu. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Bud-Uj Razem”, działające na terenie dwudziestu gmin województwa łódzkiego, zwróciło uwagę na stworzenie produktów, które z jednej strony podniosłyby atrakcyjność regionu, wyróżniły jego charakterystyczne walory ale również bezpośrednio wpłynęły na rozwój turystyki w miejscach, o których dotychczas nikt nie słyszał.

Jedną z inicjatyw Stowarzyszenia było stworzenie szlaku konnego. Pomysł utworzenia **Lokalnego Atrakcyjnego Szlaku** związany był ze wzrostem popularności turystyki konnej oraz rozwojem oferty ośrodków

jeździeckich. W obrębie działania Stowarzyszenia LGD „Bud-Uj Razem” szlak ma długość 67 km i stanowi część pętli Łódzkiego Szlaku Konnego. Łączy dolinę rzeki Mrogi z doliną rzeki Pilicy. Przebiega kolejno przez tereny gmin: Tuszyn, Czarnocin, Będków, Ujazd i Budziszewice. Biegnie wzdłuż doliny rzeki Wolbórki, przez pola, łąki i kompleksy leśne. Na tym odcinku urozmaicony jest wieloma obiektami zabytkowymi a osoby pasjonujące się jazdą konną mogą skorzystać z oferty położonych wzdłuż szlaku ośrodków.

Dla tych wszystkich, którzy nie są pasjonatami jazdy konnej a pragną aktywnie spędzać czas i przy okazji poznać nasz region, LGD „Bud-Uj Razem” stworzyło 16 innowacyjnych ścieżek questingowych. Projekt został zrealizowany pod nazwą **QUIZ czyli Questing Umożliwi Innowacyjne Zwiedzanie** i swoim zasięgiem objął większość gmin na terenie Stowarzyszenia. Co ciekawe, okazało się, że każdy region, każde miasto, każda okolica może poszczycić się czymś, co ją wyróżnia, a o czym nawet czasami nie pamięta. Dla jednych była to zapomniana legenda, dla innych niespotykane elementy krajobrazu, dla jeszcze innych ciekawe okazy fauny i flory. Dzięki questingowi w nieszablonowy sposób możemy stać się uczestnikami fascynującej przygody, poszukiwaczami skarbów, odkrywcami tajemnic małych ojczyzn. Warto na chwilę przystanąć i spróbować rozwiązać słowne zagadki, będące kluczem do odkrycia dziedzictwa kulturowego regionu, o którym opowiadają. Pomysłodawców questów cieszy szczególnie fakt, że są one aktywnie wykorzystywane zarówno do nauki jak i zabawy, stanowią atrakcję turystyczną, a sama ich idea jest przykładem doskonałej promocji regionu.

Korzystne warunki naturalne rzeki Pilicy, w połączeniu z pięknym krajobrazu, bogactwem kulturowym oraz architektonicznym przyciągają na teren Stowarzyszenia również wielbicieli turystyki kajakowej. Wykorzystując ten fakt Stowarzyszenie LGD „Bud-Uj Razem” we współpracy z sąsiednimi LGD zrealizowało projekt **„Pilica - atrakcyjna turystycznie”**. W wyniku jego realizacji zagospodarowano nadbrzeżne tereny rzeki, poprzez budowę infrastruktury turystycznej, promocję usług kajakarskich, zakup i udostępnianie sprzętu do uprawiania turystyki aktywnej oraz upowszechnianie i promocję wiedzy na temat wodnego szlaku rzeki Pilicy na odcinku jej górne-

Atrakcje turystyczne - quest

go i środkowego biegu. Zinventaryzowano również lokalne zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz istniejącą infrastrukturę turystyczną. Na tej podstawie opracowany został przewodnik turystyczny oraz mapy terenu. Bardzo istotną częścią tego przedsięwzięcia była budowa 11 pomostów dla kajakarzy. Na terenie LGD „Bud-Uj Razem” powstały cztery takie przystanie, ułatwiające turystom spływ. Idea turystyki wiejskiej oparta jest na wielu elementach, których trzon stanowi ludność lokalna, a każdy obszar, gmina czy region charakteryzuje się specyficznymi warunkami dla jej rozwoju. Coraz częściej jednak o atrakcyjności oferty tu-

rystycznej decyduje dobrze przygotowana promocja. Dlatego też swoistym podsumowaniem projektów promujących turystykę na terenie Stowarzyszenia jest „Przewodnik turystyczny Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Bud-Uj Razem”. Znaleźć w nim możemy, oprócz barwnego opisu regionu, mapy wszystkich szlaków zarówno pieszych, rowowych jak i konnych. Uwzględnione zostały w nim powstałe ścieżki questingowe. Nie zapomniano również o atrakcjach turystycznych, zabytkach historycznych i pomnikach przyrody ale także gospodarstwach agroturystycznych i punktach gastronomicznych. Zapraszamy do odkrywania tych miejsc z LGD „Bud-Uj Razem”!

Warto podkreślić, że kierunek rozwoju Stowarzyszenia, to nie tylko promocja turystyki ale również kultury, folkloru oraz produktów lokalnych a przede wszystkim szeroko rozumiany rozwój lokalny. Najbardziej istotny jest jednak fakt, że wszystkie swoje działania Stowarzyszenie opiera na opinii mieszkańców. Właśnie na ich rozwój i polepszenie warunków życia LGD kieruje wszystkie swoje działania.

LOKALS.PL

Izabela Tokarska

Konferencja i warsztaty „Innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno – spożywcze”

9 i 10 listopada br. od godziny 9:30 zapraszamy do HALI EXPO (Aleja Politechniki 4, Łódź) na konferencję i warsztaty „Innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze”. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego jest jednym z patronów tego wydarzenia.

W programie konferencji przygotowano wykłady i warsztaty m.in. na następujące tematy:

- Strategiczny program Biostrateg i jego znaczenie dla innowacyjnego rozwoju sektora rolno-spożywczego,
- Ekotoksikologia w służbie innowacji rolnictwa ekologicznego,

- Znaczenie gospodarcze produkcji, przetwórstwa, eksportu i sprzedaży owoców na obszarach wiejskich,
- Źródła finansowania i sposoby pozyskiwania środków na innowacyjne rozwiązania w rolnictwie i przetwórstwie rolno – spożywczym
- Prowadzenie gospodarstw ekologicznych. Od produkcji do sprzedaży

Szczegółowe informacje oraz rejestracja na stronie internetowej: www.rsi.lodzkie.pl oraz na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl

Zapraszamy!

Reklama

**OPAKOWANIA
NA OWOCE**

**OPAKOWANIA
NA WARZYWA**

KARTONY

kamil antosiewicz, 600 895 724, kamil.kartex@apo.pl
żanetta jarosz, 728 976 624, zanetta.kartex@apo.pl

ŁUSZCZKI

jacek kowalczyk, 604 973 845, jacek.kartex@gmail.com
arek woźnica, 667 068 063, arek.kartex@gmail.com

SKRZYNKI PLASTIKOWE

kamil antosiewicz, 600 895 724, kamil.kartex@apo.pl

Możliwy transport naszych opakowań na terenie całego kraju

www.kartex.apo.pl

Reklama

Komunikat w sprawie planowanych stawek płatności bezpośrednich na 2015 r. oraz zaliczek na poczet tych płatności

W celu złagodzenia niekorzystnych skutków suszy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął działania umożliwiające wypłatę w 2015 r. zaliczek na poczet płatności bezpośrednich.

Zaliczki, w wysokości 50%, będą wypłacane na poczet jednolitej płatności obszarowej, płatności dodatkowej, płatności do roślin wysokobiałkowych oraz płatności do owoców miękkich. Biorąc pod uwagę planowane stawki wyżej wymienionych form wsparcia, płatności zaliczkowe w kampanii 2015 r. wyniosą:

1. ok. 227 zł/ha w przypadku jednolitej płatności obszarowej,
2. ok. 86 zł/ha w przypadku płatności dodatkowej,
3. ok. 211 zł/ha w przypadku płatności do roślin wysokobiałkowych oraz
4. ok. 460 zł/ha w przypadku owoców miękkich (truskawek i malin).

Zaliczki wypłacane będą w okresie od 16 października do 1 grudnia 2015 r. Przyznawane będą z urzędu (nie jest potrzebny dodatkowy wniosek), na terytorium całego kraju.

Zaliczki będą wypłacane rolnikom, którzy nie zostali objęci kontrolami na miejscu i do których nie mają zastosowania zmniejszenia, wykluczenia i inne kary administracyjne oraz odliczenia, o których mowa w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego. Ponadto w związku z opublikowaniem kursu wymiany, po którym przeliczane będą płatności bezpośrednie za 2015 r. (4,2448 zł za 1 EUR) w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowane zostały projekty rozporządzeń określających stawki poszczególnych płatności.

W projektowanych rozporządzeniach stawki zostały określone w następującej wysokości:

1. Jednolita płatność obszarowa – 453,70 zł/ha
2. Płatność za zazielenienie – 304,31 zł/ha
3. Płatność dla młodego rolnika – 258,97 zł/ha
4. Płatność dodatkowa – 171,73 zł/ha
5. Płatność do bydła – 261,37 zł/szt.
6. Płatność do krów – 314,28 zł/szt.
7. Płatność do owiec – 116,56 zł/szt.
8. Płatność do kóz – 77,80 zł/szt.
9. Płatność do roślin wysokobiałkowych – 422,00 zł/ha
10. Płatność do chmielu – 2 336,53 zł/ha
11. Płatność do ziemniaków skrobiowych – 1 408,40 zł/ha
12. Płatność do buraków cukrowych – 2 151,01 zł/ha
13. Płatność do pomidorów – 4 340,57 zł/ha
14. Płatność do owoców miękkich – 919,05 zł/ha
15. Płatność do lnu – 414,09 zł/ha
16. Płatność do konopi włóknistych – 572,49 zł/ha
17. Płatność do tytoniu – Virginia – 4,76 zł/kg
18. Płatność do tytoniu – pozostały tytoń – 3,32 zł/kg

(Źródło: MRiRW)

Koło Gospodyń Wiejskich w Zamościu

Koło Gospodyń Wiejskich w Zamościu (gmina Czarnocin) powstało w 1964 roku. W ubiegłym roku nasze koło obchodziło piękną rocznicę 50-lecia. Obecnie w kole jest około 40 członkiń. Aktywnie uczestniczymy w imprezach gminnych i parafialnych, organizujemy różne kursy dla pań np. zdrowego żywienia. Z funduszy unijnych pozyskaliśmy pieniądze i otworzyliśmy Klub Młodego Sportowca. Spotkania w naszym gronie są odskocznią od codzienności. bardzo często wymieniamy się przepisami na różne potrawy. Oto jeden z nich...

Paszteciki Cioci Krysi

Ciasto:

1kg mąki,
10 dag drożdży,
40 dag margaryny,
250 ml śmietany 18%,
szczypta soli,
4 jajka –
Wyrabiamy ciasto.

Nadzienie:

1kg mięsa mielonego z łopatki,
1kg pieczarek,
4 duże cebule,
sól i pieprz

Mięso gotujemy i drobno mielimy, pieczarki ścieramy na grubej tarce i gotujemy. Cebulę kroimy i podsmażamy. Następnie wszystko mieszamy i doprawiamy przyprawami.

Wykonanie:

Ciasto wałkujemy na prostokąty, na szerokość 20 cm, nakładamy farsz i zawijamy. Kroimy paszteciki o szerokości 20 cm, przekładamy na blachę i smarujemy jajkiem. Następnie pieczemy ok. 20 min na złoty kolor.

Można podawać na ciepło i na zimno.

Smacznego!

*Koło Gospodyń Wiejskich
w Zamościu*

Reklama

VODATEC
TECHNOLOGIA NAWODNIEN

Tworzymy systemy nawodnień
na miarę potrzeb

Profesjonalnie doradzimy, zaprojektujemy i zrealizujemy
nawodnienia, fertygacja, filtracja, pompownie, ochrona antyprzymrozkowa

Ireneusz Dyttus

519 423 685

biuro@vodatec.pl

Zofiówka 4a, 05-620 Błędów

Reklama

REDAKCJA: SAM-ROL Sp. z o.o.

WYDAWCA: SAM-ROL Sp. z o.o.

MATERIAŁY DO GAZETY: Sylwia Skulimowska, kom. 604 627 197

REKLAMA W GAZECIE: Piotr Kociółek, kom. 692 467 000

NAKLAD: 10.000 szt.

DRUK I SKŁAD: Inter...Test 96-500 Sochaczew, ul. Mieszka I-go 6, tel. 46 862 96 57, 46 862 83 64, kom. 606 26 26 70, www.it3.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do redagowania i zmiany przesłanych tekstów.

Zjazdowa

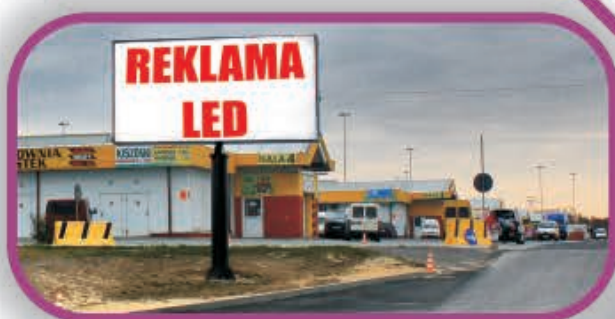
ISO 22000:2005

Łódzki Rynek Hurtowy S.A.

**Największy kompleks
spożywczy w regionie**

**POWIERZCHNIE
REKLAMOWE**

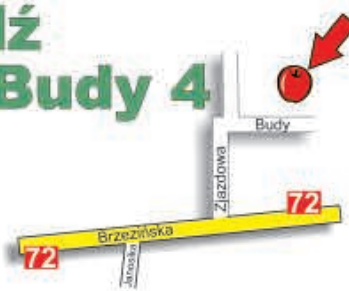

**AKTUALNE CENY
WARZYW I OWOCÓW
na www.zjazdowa.pl**

**INWESTYCJE
OBIEKTY
HANDLOWE**

**Łódź
ul. Budy 4**

TWOJE MIEJSCE HANDLU HURTOWEGO

**Biuro Obsługi Klienta marketing@zjazdowa.pl
ul. Budy 4, Hala nr 4 Łódź 91-610 tel 42 650 86 80**

